

In sommige regio's kampt 60 tot 80 procent van de percelen met een te lage pH-waarde

Bewuster omgaan met bemesting

Een hoge graslandopbrengst is lucratief. Zeker binnen de nieuwe mestwet. Cijfers wijzen uit dat de drogestofopbrengsten van gras in 2013 juist lager lagen. Sjon de Leeuw van PPP-Agro Advies wijt dat aan onvoldoende bewustzijn bij veel melkveehouders en het feit dat veel kansen onbenut blijven voor opbrengstmaximalisatie.

tekst **Sjoerd Hofstee**

De gemiddelde opbrengst van graslandpercelen nam tot 2012 weer een beetje toe (zie tabel 1). Dat blijkt uit cijfers van het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). Dat is gunstig, omdat nieuwe mestwetgeving er extra aan bijdraagt dat een hoge grasopbrengst lucratief is.

De cijfers van het CBS over 2013 laten nog even op zich wachten, maar bedrijfsadviseur Sjon de Leeuw van PPP-Agro Advies zette de resultaten van zo'n honderd bedrijven over 2013 al wel op een rij. Hij concludeert daaruit dat in 2013 de drogestofopbrengst lager lag dan het jaar daarvoor. 'De verschillen in grasopbrengst tussen bedrijven groeien daarbij steeds verder', zegt De Leeuw. 'Dat komt vooral doordat lang niet alle veehouders bewust omgaan met hun graspercelen. Wie met de huidige mestnormen niet bewust omgaat met bemesting, raakt alleen maar verder achterop in opbrengstresultaat.'

Als voorbeeld van een niet doordachte

bemesting noemt hij 15 februari, de datum dat drijfmest weer uitgereden mag worden. 'Zodra het land draagkrachtig is, vliegen trekkers met bemesters het land in. Ik begrijp dat niet', zegt De Leeuw. 'Als het gras nog niet groeit, moet je niet bemesten. De stikstof en het fosfaat worden niet tot nauwelijks benut.'

Betere benutting drijfmest

Natuurlijk kent De Leeuw ook de verhalen van volle kelders als reden om vroeg te starten met de drijfmestgift. En het argument dat boer en loonwerker niet alle werk op één dag kunnen doen. Maar zijn overtuiging is dat er echt ingezet moet worden op betere benutting van drijfmest. 'Het is belangrijk dat je inspeelt op de omstandigheden. Vorig jaar was het koud en op plaatsen droog en moest je wachten met mest rijden. Dit jaar ligt de grond er anders bij en "mag" je eerder bemesten. Als vuistregel kun je aanhouden dat de grond minimaal 8 gra-

Tabel 1 – Bruto-grasproductie* (kilogram droge stof per hectare) in Nederland van 1990 tot en met 2012 (bron: CBS)

	1990 kg ds per ha	2000 kg ds per ha	2009 kg ds per ha	2010 kg ds per ha	2011 kg ds per ha	2012 kg ds per ha
graslandproductie in Nederland	11.563	10.310	10.480	10.849	11.153	11.133
waarvan:						
– graskuil en hooi	5.450	5.624	6.839	6.998	7.356	8.015
– weidegras	6.113	4.686	3.641	3.851	3.797	3.119

* De bruto-grasproductie is verhoogd met 20% conserverings- en beweidingverliezen. Grasproductie voor krachtvoer is niet meegerekend. De cijfers over 2013 worden komende zomer gepubliceerd

den Celsius moet zijn op 10 centimeter diepte. Veel veehouders hanteren elk jaar dezelfde werkwijze qua bemesting zonder daarover na te denken.'

Ronald Beukeboom, buitendienstmedewerker bij voerfirma De Samenwerking, pleit ook voor extra bewustwording bij veehouders in de omgang met de bodem. Hij adviseert veehouders met regelmaat grondmonsters te laten nemen en dan ook vooral een uitgebreidere analyse te laten uitvoeren. 'Wil je werken aan opbrengstoptimalisatie, dan moet je ook weten waar de knelpunten zitten.'

Volgens Beukeboom benutten veel veehouders te vaak niet de hele fosfaatruimte. 'Op verschillende veengronden bijvoorbeeld is naast de fosfaatwaarde

PAL op het grondmonsteruitslag ook de "P-beschikbaar" erg laag en staat de mestwet 15 kilo extra fosfaatbemesting toe. Veehouders realiseren zich dit vaak niet en maken er dan ook geen gebruik van. Dat betekent onnodig inleveren aan opbrengst en kwaliteit.'

Gebrek aan kalk

Gerard Abbink is productmanager veehouderij bij BLGG AgroXpertus. Hij vult Beukeboom aan waar het gaat om het laten liggen van kansen. Daarbij doelt Abbink op bekalking. Of beter gezegd: het ontbreken van bekalking. Hij noemt het fascinerend dat in verschillende regio's de pH-waarde van 60 tot 80 procent van de percelen nog

steeds te laag is. 'Werken met een pH-waarde onder de streefwaarde, die per grondsoort verschilt, scheelt je gemiddeld tien tot vijftien procent opbrengst. Daar is nog veel te winnen.' Abbink pleit ook voor differentiatie in de bemesting per perceel. Hij stelt dat goede grond meer geeft en daarom ook meer meststoffen moet terugkrijgen. Hij pleit voor werken via een soort 'Bedrijf Standaard Perceel', naar het voorbeeld van de BSK, de bedrijfsstandaardkoe op de melkcontrole-uitslag.

De BLGG'er geeft daarbij meteen toe dat er een groot struikelblok is: boeren weten niet goed hoeveel ieder perceel produceert. 'Gelukkig zijn er steeds meer loonwerkers die weegapparatuur op de oogstwagens hebben. Daarmee komt dat inzicht steeds dichterbij.'

Hij adviseert de percelen in ieder geval in twee groepen op te delen: een hoog- en een laagproductieve groep. De hoogproductieve graslanden produceren meer en krijgen dus ook meer drijfmest. 'Die differentiatie met kunstmest invullen is minder praktisch. In dat geval moet je continu de strooier anders instellen.'

'Kop in de grond'

Sjon de Leeuw deelt de mening van Abbink dat differentiatie per perceel beter is. Maar ook hij ziet dat de kennis om dat goed te doen nog minimaal is. 'Daar moeten boeren en adviseurs de komende jaren echt hard aan werken.'

Tot die tijd is er echter wel degelijk wat mogelijk, stelt De Leeuw. 'Voor percelen die minder produceren, is hoe dan ook een reden. Dat kan al een storende laag of slechte beworteling zijn. 'Je moet echt gaan kijken hoe de bodem erbij ligt en daarop actie ondernemen.'

Die actie zal volgens De Leeuw vaak betekenen: lucht in de grond brengen. 'Om goed te presteren heeft een grasperceel lucht, vocht en een voldoende hoge temperatuur nodig. Als de bodem dichtzit, laat hij van boven en van onderop het vocht niet goed door. Daardoor blijft de grond ook vaak te lang koud. Er moet dus lucht in de grond worden gebracht. Welke methode daarvoor het beste past, moet per situatie worden bepaald.'

De Leeuw stelt dat boeren die wel regelmatig graslandonderhoud toepassen, maar steeds tegen dezelfde verdichtingsproblemen oplopen, eens goed moeten kijken of zij hun werk wel goed doen. 'Het draait allemaal om bewustzijn en daarop durven te anticiperen. En weet wat er gebeurt in je perceel, steek letterlijk je kop in de grond.' |

